

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 5 januari 2026

Onderwerp: Ongevraagd advies; Structurele aandacht voor Toegankelijkheid in Zwolle

Geacht College,

Graag brengen wij, de Participatieraad Zwolle, middels deze brief een ongevraagd advies uit met betrekking tot de maatregelen die nodig zijn om onze stad toegankelijk te houden voor alle inwoners.

Binnen Zwolle wordt op verschillende niveaus aandacht besteed aan mensen die ondersteuning nodig hebben om mee te (blijven) doen, ook binnen het fysiek domein. De Participatieraad waardeert deze inzet en ziet dat er stappen worden gezet om de schotten tussen de verschillende domeinen te doorbreken, onder andere via het Managementoverleg Sociaal Domein en in samenwerking met leden van de Participatieraad.

Tegelijkertijd signaleren wij, mede op basis van gesprekken met Toegankelijk Zwolle en signalen vanuit inwoners, dat het eigenaarschap op het thema toegankelijkheid nog onvoldoende structureel is belegd binnen de gemeentelijke organisatie. Hierdoor bestaat het risico dat aandacht voor dit belangrijke onderwerp te afhankelijk blijft van individuele betrokkenheid of incidentele initiatieven.

Met dit ongevraagd advies vragen wij aandacht voor het belang van structurele borging van toegankelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie, zodat Zwolle zich blijvend kan ontwikkelen als een gastvrije, inclusieve en voor iedereen toegankelijke stad.

Aanleiding

De Participatieraad constateert dat er binnen Zwolle veel aandacht is voor inclusie, participatie en fysieke toegankelijkheid. Dat waarderen wij. Ook constateren wij dat er steeds meer wordt samengewerkt over de domeinen heen.

Een goed voorbeeld hiervan is het parkeerbeleid. De Participatieraad is positief over het feit dat in dit beleid nadrukkelijk wordt onderkend dat mensen met een beperking en mantelzorgers extra ruimte moeten krijgen in de uitvoering. Dit beleidsonderdeel is reeds eerder uitgebreid door ons toegelicht en wordt als waardevol ervaren binnen de stad.

Tijdens gesprekken tussen Toegankelijk Zwolle en leden van de Participatieraad (werkgroep Zorg, Wonen, Welzijn en Leefomgeving) kwam echter naar voren dat er behoefte is aan een duidelijke adressering van het thema toegankelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie. Toegankelijk Zwolle pleit in dit verband voor de benoeming van een aandachtsfunctionaris toegankelijkheid, die het onderwerp structureel borgt en als aanspreekpunt fungeert voor zowel inwoners als interne organisatieonderdelen.

Overwegingen

Op basis van de ontvangen signalen en gevoerde gesprekken valt het de Participatieraad op dat het eigenaarschap van het thema toegankelijkheid momenteel onvoldoende is belegd binnen de gemeentelijke organisatie. Hierdoor is de borging van beleid en uitvoering kwetsbaar en te afhankelijk van persoonlijke inzet.

De Participatieraad pleit daarom voor structurele aandacht en duidelijke regie op dit onderwerp. Dit betekent dat binnen de gemeentelijke organisatie iemand moet worden aangewezen die domein overstijgend kan werken (sociaal én fysiek domein), aanspreekpunt is voor inwoners, voortgang bewaakt en rapporteert over toegankelijkheidsinitiatieven en actief meedenkt in beleidstrajecten waarin toegankelijkheid een randvoorwaarde is.

Uit gesprekken met Toegankelijk Zwolle en uit signalen van inwoners blijkt dat er nog verschillende situaties zijn waarin toegankelijkheid onvoldoende wordt meegenomen of geborgd. De volgende voorbeelden illustreren dit:

- In 2021 is een motie aangenomen over de realisatie van toegankelijke toiletten in Zwolle, waaronder ten minste één bij het Weezenlandpark. Deze motie is nog niet uitgevoerd. Hoewel hiervoor een bedrag van € 85.000 is begroot, is tot op heden, mede op aandringen van Toegankelijk Zwolle, slechts één toegankelijk toilet met verzorgmogelijkheid gerealiseerd bij de Winkel van Waarde. Daarnaast valt op dat, ondanks eerdere toezeggingen tot realisatie, opnieuw een onderzoek is gestart, onder andere naar mogelijkheden bij wijkboerderijen. Betrokken inwoners geven aan behoefte te hebben aan concrete uitvoering in plaats van nieuwe onderzoeken.

- Inwoners die gebruikmaken van incontinentiemateriaal ervaren grote belemmeringen bij het aanbieden van hun afval. Doorzichtige afvalzakken moeten vaak op schoot worden vervoerd, terwijl de containerkleppen voor rolstoelgebruikers te hoog zijn geplaatst. Dit tast de autonomie en eigenwaarde van mensen aan. Deze beleidswijziging is opgepakt binnen het fysiek domein, maar heeft duidelijke effecten op het welzijn van inwoners. Hier was domein overstijgend denken en handelen wenselijk geweest.
- Gedurende langere perioden waren de liften op station Zwolle defect, waardoor mensen met een beperking of verminderde mobiliteit niet op het perron konden komen en hun reis niet konden maken. Ook de oprijplaten in stadsbussen waren maandenlang defect, waardoor mensen met een beperking feitelijk werden uitgesloten van het openbaar vervoer. Toegang tot het OV is een grondrecht; de Participatieraad ziet hierin een rol voor de gemeente om dit actief te bewaken en te agenderen bij betrokken partijen.
- Bij het verwijderen van de verkeerslichten ter hoogte van de Sassenpoort lijkt onvoldoende te zijn nagedacht over de veiligheid van mensen met een beperking bij het oversteken.
- De toegankelijkheid van de binnenstad komt steeds meer onder druk te staan. Niet overal is duidelijk of terrassen beschikken over een geldige vergunning en of de vereiste doorgang wordt geborgd. Voor mensen met een rolstoel of senioren met een rollator wordt de bewegingsruimte hierdoor beperkt.
- Bij herinrichtingen van straten en pleinen, zoals de Roggestraat en het plantsoen voor het voormalige Provinciehuis aan de Diezerstraat, zou het wenselijk zijn om Toegankelijk Zwolle structureel te betrekken bij het ontwerpproces. Dit voorkomt knelpunten achteraf en draagt bij aan duurzame, toekomstbestendige oplossingen.
- Bij nieuwe aanvragen voor evenementenvergunningen lijkt toegankelijkheid niet altijd standaard te worden meegewogen. De vraag is wie binnen de gemeente de toetsing en bewaking van toegankelijkheidseisen borgt, en of deze eisen voldoende helder en eenduidig zijn geformuleerd.
- Ook binnen het recent vastgestelde BOSS-beleid (Beleid Openbare Straat en Stoepruimte) lijkt toegankelijkheid nog onvoldoende expliciet te zijn meegenomen.

Deze voorbeelden onderstrepen dat het thema toegankelijkheid nog te vaak versnipperd wordt opgepakt en te afhankelijk is van individuele betrokkenheid of externe signalering. Structureel eigenaarschap binnen de gemeentelijke organisatie is daarom noodzakelijk.

Advies

De Participatieraad Zwolle adviseert het College van Burgemeester en Wethouders om:

1. Structureel eigenaarschap te beleggen voor het thema Toegankelijkheid binnen de gemeentelijke organisatie, door het aanstellen van een aandachtsfunctionaris die:
 - domein overstijgend werkt (sociaal en fysiek domein);
 - aanspreekpunt is voor inwoners en organisaties;
 - de voortgang bewaakt en terugkoppelt aan beleid en uitvoering;
 - en als interne én externe ambassadeur optreedt voor het thema toegankelijkheid.
2. Toegankelijkheid als vast onderdeel te borgen in beleid, planvorming en uitvoering, niet als uitzondering, maar als vanzelfsprekend onderdeel van integraal beleid.
3. De samenwerking met Toegankelijk Zwolle en andere maatschappelijke organisaties verder te intensiveren, zodat signalen uit de praktijk vroegtijdig kunnen worden meegenomen.

Tot slot

Zwolle wil een gastvrije en inclusieve stad zijn waar iedereen volwaardig kan meedoen.

Toegankelijkheid is daarbij geen extra wens, maar een basisvoorwaarde.

De Participatieraad roept het gemeentebestuur op dit ook zo te positioneren:

“Zo doen we dat in Zwolle”.

Met vriendelijke groet,

Namens de Participatieraad Zwolle,
Werkroep ZWWL,

Jan Heining; Voorzitter ZWWL